

ČIME SE MI TO BAVIMO?

Nakon dugog promišljanja i razmišljanja odlučila sam napisati i uputiti nekoliko otvorenih pitanja, jer nakon mnogo godina bavljenja folklorom, poglavito nakon održane smotre koreografiranog folkloru Zagrebačke županije 24. i 25. 9. 2016., shvatila sam da sam potpuni „neznalica“ i to ne samo ja nego i mnogi kolege koji su sudjelovali na toj smotri. Čime i kakvom se mi to folklornom umjetnošću bavimo?

Napominjem da ovo nije primjedba na kritike članova povjerenstva (onih koje sam zaprimila) jer su za moje društvo u svakom pogledu bile pozitivne, osim nekih sitnica, ali za njih mi nije ni pružena mogućnost da ih opravdam ili pojasnim eventualne nejasnoće. Bez obzira na to, izvješća su potakla pitanje: Igramo li se folkloru? Kada i za koga ćemo biti „izvorci“, a kada i gdje smo slobodni iz izvornog stvarati nove koreografske kompozicije?

Svjesna sam da članovi povjerenstva nemaju nikakvih zlih namjera u kritikama, dapače, doživljavam ih kao pomoć i sugestiju, zato ih molim da ovo ne shvate osobno nego da nama „nadobudnima“ pomognu shvatiti svoje odluke i na kraju krajeva neka nas poduče kako i kada što raditi.

Ove godine Županijska smotra je održana po prvi puta prema novim pravilima Hrvatskog sabora kulture. Izabrani ansambli s gradskih i regionalnih smotri u kategoriji koreografiranog folkloru izvodili su dvije koreografije. Jedna koreografija mora biti iz kraja odakle ansambl dolazi, a druga iz nekog drugog plesnog područja. Smotra je podijeljena na dva dana zbog 12 prijavljenih društava.

Već nakon održanog prvog dijela, odnosno prvog dana, bilo je vidljivo koje društvo iskače od ostalih po svim elementima koji bi se trebali valorizirati u ovoj kategoriji; koreografija, glazbena obrada, likovnost odnosno odijevanje, uživljenost i još mnoštvo onih detalja koji jednu koreografiju čine boljom od drugih, a i obje izvedbe, po mom skromnom razmišljanju te nekakvom folklornom znanju, su bile najujednačenije (riječ je o KUD-u „Preporod“ Dugo Selo), no trebalo je odgledati i drugi dan smotre.

Nakon održane smotre rečeno nam je da okruglog stola neće biti ni prvog ni drugog dana i da ćemo rezultate, odnosno izvješća, dobiti tijekom sljedećeg tjedna. Poneki smo malo ostali začuđeni, ali ako odgovara ostalima, i mi pojedinci ćemo se prilagoditi bez obzira što u Pravilniku HSK čl.3, st. 14. piše: „ Isto tako po završetku programa Smotre, organizator je dužan osigurati okrugli stol za voditelje društava/ansambala/sudionika i članove stručnog povjerenstva, na kojem stručno povjerenstvo daje svoj osvrt na izvedeni program. Ovisno o dogovoru s organizatorom, povjerenstvo može odmah na okruglom stolu predložiti predstavnika za državni Susret ili naknadno, u pisanom izvješću.“

Drugi dio Županijske smotre održan je drugog dana i već par minuta nakon održavanja dobivamo informaciju da je KUD "Nova zora" iz Donje Lomnice predložen za Državne susrete u Čakovcu 2016. godine izvodeći koreografije: „LOMNIČKI SVATI“, Donja Lomnica (10') i „AJD' ZA MILIM, AJD' ZA DRAGIM“, Brodsko Posavlje (8'). Zanimljivo je da tu informaciju nisu obznanili članovi povjerenstva, obznanila ju je treća osoba.

I tu počinje nešto što, priznajem, stvara kod mene, a vjerojatno i kod drugih mnogo pitanja i nedoumica.

Naime, ništa ne bi bilo čudno, a ni sporno (jer izvedba je izvedena skladno i na tome im treba čestitati), da izvedba spomenutog društva pod nazivom „**Lomički svati**“ nije IZVORNA sa svim sastavnicama izvornog folklor. Priča počinje prije šest mjeseci, točnije 6. ožujka 2016., kada je održana Gradska smotra koreografiranog i izvornog folklor grada Velike Gorice. Tada je društvo iz Lomnice bilo prijavljeno u kategoriji IZVORNOG folklor i izvelo spomenutu izvedbu te njome oduševilo publiku i stručno povjerenstvo. Opet ništa čudno. Ali čudan je ostatak događaja... Na okruglom stolu članovi su povjerenstva valjda jednoglasno donijeli odluku da se spomenuto društvo i njihova izvedba koja je trajala 14:02 minute, a time prelazi jasno definiran Pravilnik čl.2, st.6. : "...Izvorne skupine dužne su izvesti jednu točku u trajanju do 10 minuta.“ prebaci u kategoriju koreografiranog folklor. Moram priznati da mi nije jasno kojim kriterijima se vodilo povjerenstvo još više iz razloga što imamo i Županijsku te Državnu smotru izvornog folklor gdje bi ova izvedba vjerojatno dobila visoke ocjene.

Nakon održane županijske smotre u Kronikama VG članovi povjerenstva kažu: „...To je večeras bila **Lomnica** sa svojim zadnjim **jafkanjem i cijelim prikazom svadbe** koji je dramski, temperamentom i izvornošću bio odličan. Koliko god je ovo koreografirani folklor, oni su to izveli na svoj način...“ Da, osudim se reći na svoj način, jer tu ponajviše ima scenskih i dramskih zakonitosti, a plesnih i koreografskih vrlo malo. Izvedba je bila veoma dokumentaristička. Druga izvedba lomničana se i ne spominje, po meni bi obje trebale biti ujednačene jer kao takve se izvode i na Državnoj smotri. Također, prije četiri godine uvažena članica povjerenstva gđa. Iva Nemčić (ove godine je bila član povjerenstva Gradske smotre) za koreografiju „U nedelju pojdem za muža“ u izvedbi KUD-a „Bratinečko srce“ Bratina u osvrtnu je napisala kako je sve lijepo posloženo, ali ima premalo plesa (od 9 minuta koliko traje koreografija, 6 minuta traje plesni dio). Sporna koreografija „Lomnički svati“ na županijskoj smotri trajala je 10 min i 52 sekunde od toga plesu su bile posvećene samo 2 minute i 20 sekundi.

Prošle godine, također na istoj smotri članovi povjerenstva KUD-u „Ivanić“ iz Ivanić Grada sugerirali su da u njihovoj izvedbi „Bela bluza, bela ja“ – pjesme i plesovi Moslavine, nedostaje autorstva u plesu, glazbenoj obradi, pjevanju i da zapravo nije trebala biti u kategoriji koreografiranog folklor.

Ovo su samo neki primjeri iz najsvežijih osvrta, a ima ih još mnoštvo...

Mogla bi se naime, organizirati jedinstvena županijska smotra pa bi se onda nakon svih izvedbi obavljala kategorizacija točaka na izvorne ili koreografirane. Je li to rješenje?

Također, vrlo je znakovito da unazad 6, 7 godina, sa županijske smotre koreografiranog folklora u Velikoj Gorici, na Državnu smotru nije bilo plasirano društvo/ansambl koje djeluje izvan područja Velike Gorice. Nakon ovogodišnje smotre se logičnim slijedom postavlja pitanje. Je li to slučajno?

Da se ovakve nedoumice kod nas voditelja i koreografa ne bi pojavljivale, molim Hrvatski sabor kulture ili zajednice kulturno umjetničkih udruga pojedinih županija, u našem slučaju Zajednicu Zagrebačke županije (znam da neke zajednice to već imaju), da donesu **okvirne kriterije u kojima će biti „propisano“ KADA, ŠTO I GDJE nešto spada u koju kategoriju i prema tome neka bude onda vrednovan naš rad.** Smatram da preko noći ne možemo ništa napraviti, ali da ćemo, ako krenemo, do novih općinskih i gradskih smotri imati jasno postavljene ciljeve. Ovakve situacije, kao ove godine, ne bi se smjele događati ni na kojoj smotri, a pogotovo na Županijskoj.

Svi mi koji se bavimo bilo kojim vidom folklorne djelatnosti, radimo to s velikom ljubavi, često bez naknade i, usudim se reći, u nemogućim uvjetima, pitamo se treba li se obratiti nekome i izreći svoja razmišljanja ili šutjeti. Do kada? Čime se mi to zapravo bavimo? Jer ponekad ljubav i zanos prema onome što volimo nisu dovoljni da ostavštinu koju smo besplatno naslijedili dovedemo na zavidnu razinu.

Podržava li nas vrh struke u tome?

S poštovanjem,

Snježana Skenderović, voditeljica i koreografkinja KUD-a „Bratinečko srce“ Bratina